

nødne Kræfter til at gjøre Ligningen. Det er netop ogsaa den Betragtningssmaaade, som ligger til Grund for det Forslag, som er gjort af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 1ste Valgfreds (Lindberg), som gaaer løs paa, at gjøre Valgene almindelige, og Sogneforstanderskaber, sammensatte af dette Valg, blive hovedsagelig bestemte til at fastsætte, hvor store Sognets Byrder skulde være. — Det er denne Betragtning, som har ledet mig til at gjøre et andet Forslag her i denne Lov, som jeg nu skal omtale. Jeg antager, at det ærede Medlem har meent, at, naar Sogneforstanderskaberne ikke idetmindste for en væsentlig Deel kunde være sammensatte af den Klasse, hvori de meest Trængende befindes, saa vilde Sogneforstanderskaberne overordentlig let komme til at fordre for ringe en Sum anvist til denne Classes Lørd. Han har meent, at det er rigtigere at lægge i Vedkommendes Haand Magt til at bestemme Summen i hele sit Omfang, for at den ikke skulde blive bestemt for lille, for at der skulde være Rok tilstede til at kunne tilfredsstille de Fordringer, som den kun kjender, hvem Skoen trykker. Jeg indrømmer meget gjerne, at den Sætning er rigtig, at den i Almindelighed kun veed, hvor Skoen trykker, som har den paa, og at altsaa det kan være ganske rigtigt, at, naar Sogneforstanderskabet ikke har i sin Midte eller paa en eller anden Maade finder repræsenteret den Anskuelse, der skal give Sikkerhed for, at der gives Rok til disse Formaal, saa vil det meget let indtræde, at der gives for Lidet. Man har villet forebygge denne Ulempe og faae den til at ophøre derved, at Fordelingen bliver saaledes, at man ramte alle dem, der skulde bære den engang fastsatte Byrde, for saaledes at modarbejde Tilbøieligheden til at paalægge Sognet for Lidet, der navnlig vil ytre sig i to Retninger, Skolevæsenet og Fattigvæsenet, — og hvorfor i disse to Retninger? Fordi de for det daglige eller det mere forsynede Die ere mindre produktive for Samfundet, fordi de betragtes som Offere, der bringes til en mindre nyttig Deel af Samfundets Udvikling. For at møde den Betragtning paa det rette Standpunkt, er det netop, jeg har stillet Præsten, som jeg har gjort. Dersom Præsten er, hvad han skal være, saa

maa den Følelse være i ham, at han staaer paa Statens Vegne og paa Religionens Vegne som Forsvarer for de Fattige, og paa Statens Vegne for Diebliffet tilslige som Forsvarer for de mindre Formuende med Hensyn til den Underviisning, der skal blive dem tildeelt. Kan Præsten ikke optage i sig denne Anskuelse, saa har han Navn af Præst, men saa er han ikke Præst, og saa skal man finde Midler til at skaffe virkelige Præster istedetfor kun benævnte Præster. Det maa vi see at bevirke. Men Præsten — siger man — vil let komme i Riv og Strid med sin Menighed, naar han kommer i denne Stilling. Den Præst, der let kommer i Strid med Rogensomhelst, er heller ikke Præst i Virkeligheden, og den Præst, der kommer i Riv og Strid med sin Menighed, er det endnu langt mindre; hans kristelige Tanker, der daglig skulle beskæftige ham, idet han skal lære Andre Christendom, maae kunne bringe ham til at ophøre at være kvagtig og søge Riv og Strid for Rivens og Stridens egen Skyld. (Hysen) — Jeg siger det ikke af Had og Misfornoieelse med Personer; jeg forstod ikke, om det ærede Medlems (Grams) Hysen angik mig; thi da maa jeg spørge, om jeg har sagt Noget, der kan krænke noget Menneske (Nei!). Jeg vil henstille til den ærede Formand, om jeg har sagt et eneste Ord, der kun kan kaldes nærgaaende mod Rogen (Nei!).

Formanden: Jeg har ikke hørt noget Ord, der kunde krænke Rogen; hvis jeg havde hørt det, troer jeg, at det ærede Thing maa vide, at jeg vilde have kaldt Taleren til Orden.

Eschering: Det skulde være underligt, om jeg skulde have udtalt et eneste krænkende Ord, jeg, der har gjort mig Umage for i mit Lovforslag at definere Præstens Stilling i Sognet paa en saa hæderlig Maade. Gjæringer tale mere end Ord, saa, om der ogsaa skulde være undsluppen mig en eneste Stavelse, der kunde udtydes i en anden Retning, kunde man, synes jeg, oversee det; men jeg paaistaar, at jeg ikke har givet Anledning til en saadan Udtydning med en eneste Stavelse. Jeg har endogsaa knap brugt Udtryk, der kunne bringe omme Samvittigheder til at give Lyd. Naar man her har omtalt det som en rimelig Følge